

marginalia

JORDI LLOVET

Festivals de música

Entrat l'estiu, a Catalunya es posen en marxa una dotzena, potser una vintena, de petits i grans festivals de música, nacionals i internacionals (?), a l'aire lliure o en locals refrigerats, per a distracció del públic local i, en més gran mesura, per a divertiment de la població estiujant arreu del país, de Barcelona.

Un cop d'ull a la programació d'aquests festivals ensenya dues coses: que, en termes generals, la presència de la música simfònica o de cambra és minoritària, i que la programació, també en termes generals, està feta per satisfer una vaga curiositat, de vegades fins i tot la libido, dels assistents.

Temps enrere, fa cosa de trenta anys, quan hom exercia de crític musical en un diari assenyalat de la nació, en aquests festivals hi predominaven les formes musicals clàssiques, és a dir, música de tota mena de formacions —des de recitals per a piano i conjunts de cambra fins a orquestres simfòniques— per a satisfacció d'un públic, barceloní o no, que posseïa prou cultura musical com per preferir la música clàssica a un recital de Carla Bruni, posem per cas, que té una veu més prima que la de Barbara Hendricks, que ja és dir. Els joves de fa trenta anys —que ara es troben a la cinquantena, o més— havien rebut una certa formació musical a les escoles, o havien viscut en el si de famílies en les quals encara era de bon to, i els agradava, tocar el piano i escoltar abans una sonata de Beethoven que veure les contorsions de qualssevol saltimbanquis.

Sembla que el Festival de Perelada torna lentament a aquella línia que va definir Luis Polanco, de feliç memòria, que apostava per mantenir la músi-

ca portat a ser el festival més absolutament estrany a les grans, sòlides i transcendents formes històriques de la música: hi sortiran Loquillo, Dalma, Catarres, Macaco, Taburete (?) i Jarabe de Palo, entre una munió.

Ja fa anys que, en l'extrem, oposat, hi ha tres o quatre festivals que concentren el bo i millor de la música clàssica: el de Torroella de Montgrí —gran iniciativa de Josep Lloret—, el del Vendrell, i el de Vilabertran —quasi tot dedicat a Schubert, inspirat per aquest gran amic de la música que és Jordi Roch— i potser algun altre. No és que els estiujants de la vora del Montgrí o del Baix Penedès siguin gent més culta que els d'altres contrades; és, senzillament, que els organitzadors d'aquests festivals no cedeixen a les formes més esvalotades, o espectaculars, de la música d'avui o d'ahir. Llarga vida a aquests tres festivals!

Què pot haver causat aquesta deriva a Catalunya? Tres factors: l'educació musical a les escoles és quasi inexistent —em sembla que ja ni practiquen el *métode Orff*, que tan bons resultats havia donat—, de manera que, a aquest pas, qui no sigui d'una família de veritables melòmans acabarà considerant Mozart, Beethoven o Brahms un fenomen d'enciclopèdia rovellada de les arts; en segon lloc, atès que vivim en una "societat de l'espectacle" (Guy Debord), el públic té més tirada a escoltar música amb grans efectes de llum i de so, que a escoltar el *Quartet opus 111* del de Bonn, més tirada a espectacles que esgoten la seva lliçó en la mera espectacularitat —hi incloc el *Rèquiem*, de Verdi, que no té res de missa per a l'etern descans de les ànimes—, que a concerts entesos com a nodriment

ca clàssica, combinada amb escasses mostres d'espectacles banals, *chansonniers* de Montmartre i, si esqueia, un lacrimogen recital de l'inclit Lluís Llach, òptim per a tot catalanisme utòpic. A Perelada s'hi veuran unes quantes òperes de gran valor, com *Rinaldo* i *Acis i Galatea*, de Haendel, i *La flauta màgica*, de Mozart, en posada en escena d'Oriol Broggi, que no decebrà. Al seu costat desfilen, en el programa, un sempre gran Joan Manuel Serrat, però també d'altres coses que es deuen haver programat, amb gran dispendi, per omplir l'aforament: Jonas Kaufmann —que estimula les dames barcelonines de mitjana edat, engalanades i amb joies de preu—, una òpera tirant a ensopida, *Thaïs*, de Massenet, que serà bona per la intervenció de Plácido Domingo, i la resta ja és quasi tot faràndula, hip-hop i algun tenor de qualitat, d'aquells que són visitats amb l'esperança que, per un atzar, se li escapi un gall desavinent.

L'altre festival, entre els més poblats, és el de Cap Roig, a Calella de Palafrugell: van començar més o menys bé, però la força del destí —és a dir, aquesta població flotant que branda mocadors el dia de les havaneres des de frèvoles barques— els

La proposta simfònica o de cambra és cada cop més minoritària, i la programació, només per satisfer libidos

espiritual: perquè la música no popular sempre havia estat això: esperit; per fi, la nostra societat, com totes les d'Occident, ha acabat considerant que qualssevol mostra de cultura *històrica* —una simfonia de Haydn, però també les taules gòtiques del MNAC— és una cosa d'un passat tan llunyà que ja no pot excitar sensibilitats forjades solament en la banalitat, en l'espectacle i en les formes adotzenades i jussanes de la cultura. A tots aquests caldria recordar-los que Bach, per exemple, era tan clàssic i tan antic fa cinquanta anys que ara. Però ara, misteriosament, estem tan deseixits de qualssevol llegat cultural, que aviat considerarem del paleolític qualssevol cosa que no formi part de la nostra petita, escassa, vulnerable experiència quotidiana.